

บทที่ 5

ผลการศึกษา

ในบทนี้จะกล่าวถึงผลการวิเคราะห์ที่ได้จากการศึกษา โดยจะแบ่งผลการวิเคราะห์ออกเป็นสองส่วน คือ ส่วนแรก เป็นผลการวิเคราะห์ความไม่เท่าเทียมของการกระจายการผลิตของภาคเหนือตอนบน โดยการรายงานผลการศึกษาย่อยจะแยกออกเป็นสามส่วนคือ (1) ผลการวิเคราะห์ความไม่เท่าเทียมกันของการกระจายการผลิตภายในจังหวัดในเขตภาคเหนือตอนบน (Within Province Inequality) (2) ผลการวิเคราะห์ความไม่เท่าเทียมกันของการกระจายการผลิตระหว่างจังหวัดในเขตภาคเหนือตอนบน (Between Province Inequality) และ (3) ผลการวิเคราะห์ความไม่เท่าเทียมของการกระจายการผลิตของภาคเหนือตอนบน และในส่วนที่สอง เป็นผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันของจังหวัดกับมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดเฉลี่ยต่อหัวของจังหวัดในเขตภาคเหนือตอนบน ผลการศึกษามีดังต่อไปนี้

5.1 ผลการวิเคราะห์ความไม่เท่าเทียมกันของการกระจายการผลิตของภาคเหนือตอนบน

ในการวิเคราะห์ความไม่เท่าเทียมกันของการกระจายการผลิตของภาคเหนือตอนบน ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2545 โดยใช้การคำนวณค่าดัชนีไทล์ (Theil's Inequality Index) ซึ่งใช้เป็นตัววัดความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้ โดยที่ถ้าค่าดัชนีที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับศูนย์ แสดงว่าการกระจายผลตอบแทนจากการผลิตเป็นไปอย่างเท่าเทียมกัน ถ้าค่าดัชนีที่คำนวณได้มีค่าเป็นบวก แสดงว่า การกระจายผลตอบแทนจากการผลิตมีความไม่เท่าเทียมกันโดยผลตอบแทนการผลิตมีมากขึ้นเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ย และถ้าค่าดัชนียังมีค่าบวกมากขึ้นย่อมแสดงว่ามีความไม่เท่าเทียมกันมากขึ้น ถ้าค่าดัชนีที่คำนวณได้มีค่าเป็นลบ แสดงว่า การกระจายผลตอบแทนจากการผลิตมีความไม่เท่าเทียมกันโดยผลตอบแทนการผลิตมีน้อยเกินไปเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ย และถ้าค่าดัชนียังมีค่าลบมากขึ้น ย่อมแสดงว่า มีความไม่เท่าเทียมกันมากขึ้น ซึ่งสรุปได้ว่า หากค่าดัชนีมีค่าห่างจากศูนย์เท่าใดย่อมแสดงถึง แนวโน้มความไม่เท่าเทียมกันที่เพิ่มมากขึ้น

ผลการวิเคราะห์ความไม่เท่าเทียมกันของการกระจายการผลิตของภาคเหนือตอนบน ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2545 จะแบ่งผลการศึกษาย่อยออกเป็นสามส่วนคือ ในส่วนแรก เป็นผลการวิเคราะห์ความไม่เท่าเทียมกันของการกระจายการผลิตภายในจังหวัดในเขตภาคเหนือตอนบน (Within Province Inequality) ส่วนที่สอง เป็นผลการวิเคราะห์ความไม่เท่าเทียมกันของการกระจาย

การผลิตระหว่างจังหวัดในเขตภาคเหนือตอนบน (Between Province Inequality) และส่วนที่สาม เป็นผลการวิเคราะห์ความไม่เท่าเทียมกันของการกระจายการผลิตของภาคเหนือตอนบน (Upper North Regional Inequality) ผลการศึกษาเป็นดังต่อไปนี้

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ความไม่เท่าเทียมกันภายในจังหวัดในเขตภาคเหนือตอนบน (Within Province Inequality)

จากผลการวิเคราะห์ความไม่เท่าเทียมกันภายในจังหวัดในเขตภาคเหนือตอนบนสามารถทำการแยกการวิเคราะห์ความไม่เท่าเทียมกันภายในจังหวัดได้เป็น 3 สาขาการผลิต ได้แก่ สาขาเกษตรกรรม สาขาอุตสาหกรรม และสาขาบริการ ซึ่งจะทำให้ทราบถึงสาเหตุของความไม่เท่าเทียมกันภายในจังหวัดว่าสาขาการผลิตใดมีความเหลื่อมล้ำของการกระจายการผลิตมากที่สุด โดยผลการศึกษาจะแบ่งออกเป็น 9 จังหวัดของภาคเหนือตอนบน ดังนี้

1) ผลการวิเคราะห์ความไม่เท่าเทียมกันระหว่างสาขาการผลิตภายในจังหวัดลำพูน ปี

พ.ศ. 2538-2545

จากตารางที่ 5.1 พบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2545 ค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันภายในจังหวัดลำพูน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นกล่าวคือในปี พ.ศ.2538 ค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันภายในจังหวัดมีค่าเท่ากับ 0.017 และในปี พ.ศ. 2545 ค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันภายในจังหวัดเพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.040 แสดงว่าความไม่เท่าเทียมกันภายในจังหวัดลำพูนมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น

เมื่อวิเคราะห์ความไม่เท่าเทียมกันระหว่างสาขาการผลิตภายในจังหวัดลำพูน พบว่า สาขาการผลิตที่มีค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันเฉลี่ยเป็นบวก คือ สาขาอุตสาหกรรมเพียงสาขาการผลิตเดียว โดยมีค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันเท่ากับ 0.323 ส่วนสาขาเกษตรกรรมและสาขาบริการมีค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันเฉลี่ยเป็นลบ เท่ากับ -0.052 และ -0.042 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาความไม่เท่าเทียมกันทั้งสามสาขาการผลิต พบว่า สาขาอุตสาหกรรมมีความไม่เท่าเทียมกันสูงที่สุด รองลงมาคือสาขาเกษตรกรรม และสาขาบริการมีความไม่เท่าเทียมกันน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาแนวโน้มของความไม่เท่าเทียมกันในแต่ละสาขาการผลิต ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2545 พบว่า สาขาอุตสาหกรรมมีแนวโน้มของความไม่เท่าเทียมกันเพิ่มขึ้น จาก 0.207 เป็น 0.294 ซึ่งส่งผลให้ความไม่เท่าเทียมกันภายในจังหวัดลำพูนมีแนวโน้มสูงขึ้น ส่วนสาขาเกษตรกรรมและสาขาบริการ มีแนวโน้มของความไม่เท่าเทียมกันค่อนข้างคงที่ตลอดระยะเวลา

จะเห็นได้ว่าจังหวัดลำพูนมีการกระจุกตัวของการผลิตอยู่ในสาขาอุตสาหกรรมอย่างชัดเจน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสาขาอุตสาหกรรมเป็นสาขาการผลิตที่สำคัญของจังหวัดลำพูนมากที่สุด และก่อให้เกิดผลตอบแทนจากการผลิตสูงที่สุด เนื่องจากจังหวัดลำพูนเป็นจังหวัดที่ตั้งขงนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือทำให้เกิดการจ้างงานสูงและทำให้มูลค่าการผลิตในสาขาอุตสาหกรรมสูงตามไปด้วย ส่วนสาขาบริการและสาขาเกษตรกรรมมีความสำคัญค่อนข้างน้อย

ตารางที่ 5.1 ค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันระหว่างสาขาการผลิตภายในจังหวัดลำพูน ปี พ.ศ. 2538-2545

จังหวัดลำพูน	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	เฉลี่ย
สาขาเกษตรกรรม	-0.076	-0.068	-0.038	-0.048	-0.057	-0.041	-0.049	-0.048	-0.052
สาขาอุตสาหกรรม	0.207	0.240	0.433	0.388	0.374	0.266	0.284	0.294	0.323
สาขาบริการ	0.031	-0.003	-0.082	-0.051	-0.037	-0.049	-0.027	-0.031	-0.042
$T_{pl\lambda\mu}$	0.162	0.168	0.313	0.290	0.280	0.176	0.208	0.215	0.227
$T_{wpl\lambda\mu}$	0.017	0.018	0.057	0.060	0.051	0.038	0.039	0.040	0.040

ที่มา: จากการคำนวณ

2) ผลการวิเคราะห์ความไม่เท่าเทียมกันระหว่างสาขาการผลิตภายในจังหวัดลำปาง

ปี พ.ศ. 2538-2545

จากตารางที่ 5.2 พบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2545 ค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันภายในจังหวัดลำปาง มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น กล่าวคือในปี พ.ศ.2538 ค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันภายในจังหวัดมีค่าเท่ากับ 0.026 และในปี พ.ศ. 2545 ค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันภายในจังหวัดเพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.034 แสดงว่าความไม่เท่าเทียมกันภายในจังหวัดลำปางมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น

เมื่อวิเคราะห์ความไม่เท่าเทียมกันระหว่างสาขาการผลิตภายในจังหวัดลำปาง พบว่า สาขาการผลิตที่มีค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันเฉลี่ยเป็นบวก คือ สาขาอุตสาหกรรมและสาขาบริการ ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.176 และ 0.078 ตามลำดับ ส่วนสาขาเกษตรกรรม มีค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันเฉลี่ยเป็นลบ เท่ากับ -0.063 โดยที่ค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันของสาขาเกษตรกรรมมีค่าเป็นลบในทุกปีที่ทำการศึกษา เมื่อพิจารณาความไม่เท่าเทียมกันทั้งสามสาขาการผลิต พบว่า สาขาอุตสาหกรรมมีความไม่เท่าเทียมกันสูงที่สุด รองลงมาคือสาขาบริการ และสาขาเกษตรกรรมมีความไม่เท่าเทียมกันน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาแนวโน้มของความไม่เท่าเทียมกันในแต่ละสาขาการผลิต

ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2545 พบว่า สาขาอุตสาหกรรมมีแนวโน้มของความไม่เท่าเทียมกันเพิ่มขึ้น จาก 0.116 เป็น 0.187 ซึ่งส่งผลให้ความไม่เท่าเทียมกันภายในจังหวัดลำปางมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น สาขาบริการมีแนวโน้มของความไม่เท่าเทียมกันลดลงในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจ โดยในปี พ.ศ. 2538-2540 มีแนวโน้มลดลงจาก 0.104 เป็น 0.037 แต่ในช่วงปี พ.ศ. 2541-2545 แนวโน้มของความไม่เท่าเทียมกันเพิ่มขึ้น จาก 0.077 เป็น 0.108 ส่วนสาขาเกษตรกรรม มีแนวโน้มของความไม่เท่าเทียมกันค่อนข้างคงที่ตลอดระยะเวลา 8 ปี

จะเห็นได้ว่าจังหวัดลำปางมีการกระจุกตัวของการผลิตอยู่ในสาขาอุตสาหกรรมมากที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสาขาอุตสาหกรรมเป็นสาขาการผลิตที่สำคัญของจังหวัดลำปางมากที่สุด และก่อให้เกิดผลตอบแทนจากการผลิตสูงที่สุด เนื่องจากจังหวัดลำปางมีมูลค่าการผลิตในสาขาอุตสาหกรรมสูงที่สุดโดยมาจากอุตสาหกรรมเหมืองแร่และการย่อยหิน เนื่องจากจังหวัดลำปางมีทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ถ่านหินลิกไนต์และหินปูนค่อนข้างมาก จึงทำให้สาขาอุตสาหกรรมของจังหวัดมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 5.2 ค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันระหว่างสาขาการผลิตภายในจังหวัดลำปาง ปี พ.ศ. 2538-2545

จังหวัดลำปาง	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	เฉลี่ย
สาขาเกษตรกรรม	- 0.062	- 0.060	- 0.054	- 0.069	- 0.063	- 0.066	- 0.067	- 0.067	-0.063
สาขาอุตสาหกรรม	0.116	0.199	0.179	0.259	0.166	0.135	0.189	0.187	0.176
สาขาบริการ	0.104	0.065	0.037	0.077	0.056	0.105	0.089	0.108	0.078
$T_{P\text{ลำปาง}}$	0.158	0.203	0.162	0.268	0.159	0.174	0.211	0.228	0.196
$T_{W\text{Pลำปาง}}$	0.026	0.035	0.026	0.041	0.024	0.025	0.033	0.034	0.030

ที่มา: จากการคำนวณ

3) ผลการวิเคราะห์ความไม่เท่าเทียมกันระหว่างสาขาการผลิตภายในจังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ. 2538-2545

จากตารางที่ 5.3 พบว่าความไม่เท่าเทียมกันภายในจังหวัดเชียงใหม่ ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2545 ค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันภายในจังหวัดเชียงใหม่ มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง กล่าวคือในปี พ.ศ.2538 ค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันภายในจังหวัดมีค่าเท่ากับ 0.033 และในปี พ.ศ.

2545 ค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันภายในจังหวัดลดลงเท่ากับ 0.017 แสดงว่าความไม่เท่าเทียมกันภายในจังหวัดเชียงใหม่มีแนวโน้มลดลง

เมื่อวิเคราะห์ความไม่เท่าเทียมกันระหว่างสาขาการผลิตภายในจังหวัดเชียงใหม่พบว่า สาขาการผลิตที่มีค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันเฉลี่ยเป็นบวก คือ สาขาบริการ และสาขาอุตสาหกรรม ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.130 และ 0.018 ตามลำดับ ส่วนสาขาเกษตรกรรม มีค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันเฉลี่ยเป็นลบ เท่ากับ -0.060 เมื่อพิจารณาความไม่เท่าเทียมกันทั้งสามสาขาการผลิตพบว่า สาขาบริการมีความไม่เท่าเทียมกันสูงที่สุด รองลงมาคือสาขาเกษตรกรรม และสาขาอุตสาหกรรมมีความไม่เท่าเทียมกันน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาแนวโน้มของความไม่เท่าเทียมกันในแต่ละสาขาการผลิต ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2545 พบว่า ในช่วงปี พ.ศ.2538-2541 สาขาบริการมีแนวโน้มของความไม่เท่าเทียมกันเพิ่มขึ้น จาก 0.084 เป็น 0.180 แต่ในช่วงปี พ.ศ.2542-2545 สาขาบริการมีแนวโน้มของความไม่เท่าเทียมกันลดลง จาก 0.148 เป็น 0.114 สาขาอุตสาหกรรมมีแนวโน้มของความไม่เท่าเทียมกันลดลง จาก 0.075 เป็น 0.005 ในช่วงหลังวิกฤติเศรษฐกิจจะเห็นได้ว่าสาขาอุตสาหกรรมและสาขาบริการมีแนวโน้มของความไม่เท่าเทียมกันลดลง มีผลทำให้ความไม่เท่าเทียมกันภายในจังหวัดมีแนวโน้มลดลงด้วย ส่วนสาขาเกษตรกรรมมีแนวโน้มของความไม่เท่าเทียมกันคงที่

จะเห็นได้ว่าจังหวัดเชียงใหม่มีการกระจุกตัวของการผลิตอยู่ในสาขาบริการมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากจังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดที่มีศักยภาพในด้านการท่องเที่ยวสูงที่สุดในภาคเหนือ เนื่องจากจังหวัดเชียงใหม่มีสภาพภูมิศาสตร์และขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ เป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยว จึงทำให้ในแต่ละปีมีจำนวนนักท่องเที่ยวมาเที่ยวเป็นจำนวนมาก และทำให้มีรายได้มาจากสาขาบริการสูงที่สุด

ตารางที่ 5.3 ค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันระหว่างสาขาการผลิตภายในจังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ. 2538-2545

จังหวัดเชียงใหม่	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	เฉลี่ย
สาขาเกษตรกรรม	- 0.061	- 0.067	- 0.060	- 0.068	- 0.070	- 0.055	- 0.058	- 0.060	-0.060
สาขาอุตสาหกรรม	0.075	0.065	0.019	0.000	0.032	- 0.027	- 0.002	0.005	0.018
สาขาบริการ	0.084	0.106	0.119	0.180	0.148	0.162	0.145	0.114	0.130
$T_{Pเชียงใหม่}$	0.099	0.105	0.077	0.112	0.110	0.080	0.085	0.059	0.091
$T_{WPเชียงใหม่}$	0.033	0.034	0.023	0.033	0.032	0.022	0.024	0.017	0.027

ที่มา: จากการคำนวณ

4) ผลการวิเคราะห์ความไม่เท่าเทียมกันระหว่างสาขาการผลิตภายในจังหวัดเชียงราย

ปี พ.ศ. 2538-2545

จากตารางที่ 5.4 พบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2545 ค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันภายในจังหวัดเชียงราย มีแนวโน้มลดลง กล่าวคือในปี พ.ศ.2538 ค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันภายในจังหวัดมีค่าเท่ากับ 0.027 และในปี พ.ศ. 2545 ค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันภายในจังหวัดลดลงเท่ากับ 0.013 แสดงว่าความไม่เท่าเทียมกันภายในจังหวัดเชียงรายมีแนวโน้มลดลง

เมื่อวิเคราะห์ความไม่เท่าเทียมกันระหว่างสาขาการผลิตภายในจังหวัดเชียงราย พบว่า สาขาการผลิตที่มีค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันเฉลี่ยเป็นบวก คือ สาขาบริการ และสาขาอุตสาหกรรม ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.276 และ 0.000 ตามลำดับ ส่วนสาขาเกษตรกรรม มีค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันเฉลี่ยเป็นลบ เท่ากับ -0.096 เมื่อพิจารณาความไม่เท่าเทียมกันทั้งสามสาขาการผลิตพบว่า สาขาบริการมีความไม่เท่าเทียมกันสูงที่สุด รองลงมาคือสาขาเกษตรกรรม และสาขาอุตสาหกรรมมีความไม่เท่าเทียมกันน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาแนวโน้มของความไม่เท่าเทียมกันในแต่ละสาขาการผลิต ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2545 พบว่า สาขาบริการมีแนวโน้มของความไม่เท่าเทียมลดลงจาก 0.249 เป็น 0.202 ส่วนสาขาเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม มีแนวโน้มของความไม่เท่าเทียมค่อนข้างคงที่ตลอดระยะเวลา 8 ปี

จะเห็นได้ว่าจังหวัดเชียงรายมีการกระจุกตัวของการผลิตอยู่ในสาขาบริการมากที่สุด เนื่องจากจังหวัดเชียงรายมีการค้าขายแดนกับประเทศจีน(ตอนใต้) พม่า และประเทศลาว นอกจากนั้นจังหวัดเชียงรายยังมีแหล่งท่องเที่ยวมากมาย ทำให้สาขาบริการมีรายได้มากที่สุด

ตารางที่ 5.4 ค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันระหว่างสาขาการผลิตภายในจังหวัดเชียงราย ปี พ.ศ.

2538-2545

จังหวัดเชียงราย	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	เฉลี่ย
สาขาเกษตรกรรม	- 0.090	- 0.092	- 0.102	- 0.100	- 0.089	- 0.106	- 0.102	- 0.079	-0.096
สาขาอุตสาหกรรม	0.030	0.006	0.007	- 0.012	- 0.011	0.003	0.003	- 0.019	0.000
สาขาบริการ	0.249	0.281	0.356	0.332	0.244	0.303	0.270	0.202	0.276
$T_{P\text{เชียงราย}}$	0.189	0.195	0.261	0.220	0.144	0.200	0.170	0.104	0.185
$T_{WP\text{เชียงราย}}$	0.027	0.027	0.031	0.027	0.018	0.025	0.022	0.013	0.024

ที่มา: จากการคำนวณ

5) ผลการวิเคราะห์ความไม่เท่าเทียมกันระหว่างสาขาการผลิตภายในจังหวัดพะเยา ปี พ.ศ. 2538-2545

จากตารางที่ 5.5 พบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2545 ค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันภายในจังหวัดพะเยามีแนวโน้มลดลง กล่าวคือในปี พ.ศ.2538 ค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันภายในจังหวัดมีค่าเท่ากับ 0.016 และในปี พ.ศ. 2545 ค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันภายในจังหวัดลดลงเท่ากับ 0.006 แสดงว่าความไม่เท่าเทียมกันภายในจังหวัดพะเยามีแนวโน้มลดลง

เมื่อวิเคราะห์ความไม่เท่าเทียมกันระหว่างสาขาการผลิตภายในจังหวัดพะเยา พบว่า สาขาการผลิตที่มีค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันเฉลี่ยเป็นบวก คือ สาขาบริการ และสาขาอุตสาหกรรม ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.278 และ 0.009 ตามลำดับ ส่วนสาขาเกษตรกรรม มีค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันเฉลี่ยเป็นลบ เท่ากับ -0.104 เมื่อพิจารณาความไม่เท่าเทียมกันทั้งสามสาขาการผลิตพบว่า สาขาบริการมีความไม่เท่าเทียมกันสูงที่สุด รองลงมาคือสาขาเกษตรกรรม และสาขาอุตสาหกรรมมีความไม่เท่าเทียมกันน้อยที่สุด แนวโน้มของความไม่เท่าเทียมกันในแต่ละสาขาการผลิต ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2545 พบว่า สาขาบริการมีแนวโน้มของความไม่เท่าเทียมลดลงจาก 0.340 เป็น 0.204 สาขาอุตสาหกรรมมีแนวโน้มของความไม่เท่าเทียมกันลดลงจาก 0.055 เป็น -0.013 และเกษตรกรรม มีแนวโน้มของความไม่เท่าเทียมลดลงเช่นเดียวกัน โดยลดลง จาก -0.116 เป็น -0.104

จะเห็นได้ว่าจังหวัดพะเยามีการกระจุกตัวของการผลิตอยู่ในสาขาบริการมากที่สุด เนื่องจากในสาขาเกษตรกรรมมูลค่าการผลิตต่อหัวค่อนข้างต่ำและในสาขาอุตสาหกรรมยังมีความสำคัญน้อย

ตารางที่ 5.5 ค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันระหว่างสาขาการผลิตภายในจังหวัดพะเยา ปี พ.ศ. 2538-2545

จังหวัดพะเยา	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	เฉลี่ย
สาขาเกษตรกรรม	- 0.116	- 0.111	- 0.116	- 0.098	- 0.088	- 0.093	- 0.097	- 0.086	-0.104
สาขาอุตสาหกรรม	0.055	0.057	0.032	0.009	- 0.007	- 0.015	- 0.013	- 0.013	0.009
สาขาบริการ	0.340	0.342	0.411	0.252	0.212	0.245	0.272	0.204	0.278
$T_{\text{พะเยา}}$	0.279	0.288	0.328	0.163	0.118	0.137	0.161	0.105	0.197
$T_{\text{WPพะเยา}}$	0.016	0.017	0.018	0.008	0.007	0.007	0.009	0.006	0.011

ที่มา: จากการคำนวณ

6) ผลการวิเคราะห์ความไม่เท่าเทียมกันระหว่างสาขาการผลิตภายในจังหวัดน่าน

ปี พ.ศ. 2538-2545

จากตารางที่ 5.6 พบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2545 ค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันภายในจังหวัดน่านมีแนวโน้มลดลง กล่าวคือในปี พ.ศ.2538 ค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันภายในจังหวัดมีค่าเท่ากับ 0.013 และในปี พ.ศ. 2545 ค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันภายในจังหวัดลดลงเท่ากับ 0.008

แสดงว่าความไม่เท่าเทียมกันภายในจังหวัดน่านมีแนวโน้มลดลง

เมื่อวิเคราะห์ความไม่เท่าเทียมกันระหว่างสาขาการผลิตภายในจังหวัดน่าน พบว่าสาขาการผลิตที่มีค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันเฉลี่ยเป็นบวก คือ สาขาบริการ และสาขาอุตสาหกรรม ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.306 และ 0.017 ตามลำดับ ส่วนสาขาเกษตรกรรม มีค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันเฉลี่ยเป็นลบ เท่ากับ -0.104 เมื่อพิจารณาความไม่เท่าเทียมกันทั้งสามสาขาการผลิต พบว่า สาขาบริการมีความไม่เท่าเทียมกันสูงที่สุด รองลงมาคือสาขาเกษตรกรรม และสาขาอุตสาหกรรมตามลำดับ แนวโน้มของความไม่เท่าเทียมกันในแต่ละสาขาการผลิต ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2545 พบว่า สาขาบริการมีแนวโน้มของความไม่เท่าเทียมลดลงจาก 0.306 เป็น 0.265 สาขาอุตสาหกรรมมีแนวโน้มของความไม่เท่าเทียมกันลดลงจาก 0.045 เป็น -0.005 และเกษตรกรรม มีแนวโน้มของความไม่เท่าเทียมค่อนข้างคงที่ตลอดระยะเวลา 8 ปี

จะเห็นได้ว่าจังหวัดน่านมีการกระจุกตัวของการผลิตอยู่ในสาขาบริการมากที่สุด เนื่องจาก สาขาบริการเป็นสาขาที่มีมูลค่าการผลิตสูงที่สุด โดยเฉพาะในสาขาการค้าส่งการค้าปลีก

ตารางที่ 5.6 ค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันระหว่างสาขาการผลิตภายในจังหวัดน่าน ปี พ.ศ.

2538-2545

จังหวัดน่าน	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	เฉลี่ย
สาขาเกษตรกรรม	-0.108	-0.093	-0.094	-0.115	-0.108	-0.106	-0.111	-0.094	-0.104
สาขาอุตสาหกรรม	0.045	0.032	0.011	0.008	0.004	0.026	0.019	-0.005	0.017
สาขาบริการ	0.306	0.215	0.261	0.427	0.386	0.274	0.359	0.265	0.306
$T_{Pน่าน}$	0.244	0.154	0.178	0.321	0.283	0.193	0.267	0.165	0.225
$T_{WPน่าน}$	0.013	0.008	0.009	0.015	0.016	0.009	0.013	0.008	0.011

ที่มา: จากการคำนวณ

7) ผลการวิเคราะห์ความไม่เท่าเทียมกันระหว่างสาขาการผลิตภายในจังหวัดแพร่
ปี พ.ศ. 2538-2545

จากตารางที่ 5.7 พบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2545 ค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันภายในจังหวัดแพร่มีแนวโน้มลดลง กล่าวคือในปี พ.ศ.2538 ค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันภายในจังหวัดมีค่าเท่ากับ 0.016 และในปี พ.ศ. 2545 ค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันภายในจังหวัดลดลงเท่ากับ 0.008

แสดงว่าความไม่เท่าเทียมกันภายในจังหวัดแพร่มีแนวโน้มลดลง

เมื่อวิเคราะห์ความไม่เท่าเทียมกันระหว่างสาขาการผลิตภายในจังหวัดแพร่ พบว่าสาขาการผลิตที่มีค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันเฉลี่ยเป็นบวก คือ สาขาบริการ ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.264 ส่วนสาขาเกษตรกรรม และสาขาอุตสาหกรรมมีค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันเฉลี่ยเป็นลบ เท่ากับ -0.084 และ -0.005 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาความไม่เท่าเทียมกันทั้งสามสาขาการผลิต พบว่าสาขาบริการมีความไม่เท่าเทียมกันสูงที่สุด รองลงมาคือสาขาเกษตรกรรม และสาขาอุตสาหกรรมตามลำดับ แนวโน้มของความไม่เท่าเทียมกันในแต่ละสาขาการผลิต ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2545 พบว่า สาขาบริการมีแนวโน้มของความไม่เท่าเทียมลดลงจาก 0.305 เป็น 0.228 สาขาอุตสาหกรรมมีแนวโน้มของความไม่เท่าเทียมกันลดลงจาก 0.047 เป็น 0.011 และเกษตรกรรม มีแนวโน้มของความไม่เท่าเทียมค่อนข้างคงที่

จะเห็นได้ว่าจังหวัดแพร่มีการกระจุกตัวของการผลิตอยู่ในสาขาบริการมากที่สุด เนื่องจาก สาขาบริการเป็นสาขาที่มีมูลค่าการผลิตสูงที่สุด โดยเฉพาะในสาขาการค้าส่งการค้าปลีก

ตารางที่ 5.7 ค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันระหว่างสาขาการผลิตภายในจังหวัดแพร่ ปี พ.ศ. 2538 -2545

จังหวัดแพร่	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	เฉลี่ย
สาขาเกษตรกรรม	-0.098	-0.082	-0.080	-0.091	-0.074	-0.075	-0.080	-0.084	-0.084
สาขาอุตสาหกรรม	0.047	-0.006	-0.025	0.002	-0.014	-0.020	-0.019	0.011	-0.005
สาขาบริการ	0.305	0.266	0.307	0.325	0.201	0.241	0.264	0.228	0.264
$T_{\text{แพร่}}$	0.254	0.178	0.202	0.235	0.113	0.145	0.165	0.155	0.181
$T_{\text{Wแพร่}}$	0.016	0.011	0.011	0.012	0.006	0.008	0.009	0.008	0.010

ที่มา: จากการคำนวณ

8) ผลการวิเคราะห์ความไม่เท่าเทียมกันระหว่างสาขาการผลิตภายในจังหวัดตาก

ปี พ.ศ. 2538-2545

จากตารางที่ 5.8 พบว่า ในช่วงปี พ.ศ.2538-2545 ค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันภายในจังหวัดตาก มีแนวโน้มค่อนข้างคงที่ ไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก โดยค่าดัชนีเปลี่ยนแปลงจาก 0.009 เป็น 0.011

เมื่อวิเคราะห์ความไม่เท่าเทียมกันระหว่างสาขาการผลิตภายในจังหวัดตาก พบว่า สาขาการผลิตที่มีค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันเฉลี่ยเป็นบวก คือ สาขาบริการ และสาขาอุตสาหกรรม ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.152 และ 0.088 ตามลำดับ ส่วนสาขาเกษตรกรรม มีค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันเฉลี่ยเป็นลบ เท่ากับ -0.095 เมื่อพิจารณาความไม่เท่าเทียมกันทั้งสามสาขาการผลิต พบว่า สาขาบริการมีความไม่เท่าเทียมกันสูงที่สุด รองลงมาคือสาขาเกษตรกรรม และสาขาอุตสาหกรรม ตามลำดับ แนวโน้มของความไม่เท่าเทียมกันในแต่ละสาขาการผลิต ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2545 พบว่า สาขาอุตสาหกรรมในปี พ.ศ. 2538-2540 มีแนวโน้มลดลงจาก 0.109 เป็น 0.050 แต่ในช่วงปี พ.ศ. 2541-2545 แนวโน้มของความไม่เท่าเทียมกันเพิ่มขึ้น จาก 0.041 เป็น 0.106 ส่วนสาขาเกษตรกรรมและสาขาบริการ มีแนวโน้มของความไม่เท่าเทียมค่อนข้างคงที่

จะเห็นได้ว่าจังหวัดตากมีการกระจุกตัวของการผลิตอยู่ในสาขาบริการมากที่สุด เนื่องจากจังหวัดตากมีการค้าชายแดนกับประเทศพม่า อย่างไรก็ตาม ในสาขาอุตสาหกรรมมีความสำคัญเพิ่มขึ้นเนื่องจาก จังหวัดตากมีโรงงานอุตสาหกรรมด้านเหมืองแร่หลายแห่ง ทำให้การขยายตัวด้านอุตสาหกรรมมีมากขึ้น

ตารางที่ 5.8 ค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันระหว่างสาขาการผลิตภายในจังหวัดตาก ปี พ.ศ.

2538 - 2545

จังหวัดตาก	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	เฉลี่ย
สาขาเกษตรกรรม	- 0.095	- 0.092	- 0.093	- 0.092	- 0.097	- 0.099	- 0.092	- 0.097	-0.095
สาขาอุตสาหกรรม	0.109	0.062	0.050	0.041	0.060	0.157	0.123	0.106	0.088
สาขาบริการ	0.135	0.157	0.195	0.174	0.167	0.163	0.096	0.148	0.152
$T_{Pตาก}$	0.149	0.128	0.151	0.123	0.130	0.221	0.127	0.158	0.148
$T_{WPตาก}$	0.009	0.008	0.008	0.007	0.008	0.015	0.009	0.011	0.009

ที่มา: จากการคำนวณ

9) ผลการวิเคราะห์ความไม่เท่าเทียมกันระหว่างสาขาการผลิตภายในจังหวัด

แม่ฮ่องสอน ปี พ.ศ. 2538-2545

จากตารางที่ 5.9 พบว่าความไม่เท่าเทียมกันภายในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2545 ค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันภายในจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีแนวโน้มค่อนข้างคงที่ ไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก โดยค่าดัชนีเปลี่ยนแปลงจาก 0.008 เป็น 0.006

เมื่อวิเคราะห์ความไม่เท่าเทียมกันระหว่างสาขาการผลิตภายในจังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า สาขาการผลิตที่มีค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันเฉลี่ยเป็นบวก คือ สาขาบริการ และสาขาอุตสาหกรรม ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.400 และ 0.048 ตามลำดับ ส่วนสาขาเกษตรกรรม มีค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันเฉลี่ยเป็นลบ เท่ากับ -0.121 เมื่อพิจารณาความไม่เท่าเทียมกันทั้งสามสาขาการผลิต พบว่า สาขาบริการมีความไม่เท่าเทียมกันสูงที่สุด รองลงมาคือสาขาเกษตรกรรม และสาขาอุตสาหกรรมมีความไม่เท่าเทียมกันน้อยที่สุด แนวโน้มของความไม่เท่าเทียมกันในแต่ละสาขาการผลิต ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2545 พบว่า สาขาบริการมีแนวโน้มของความไม่เท่าเทียมลดลงจาก 0.411 เป็น 0.321 สาขาอุตสาหกรรมในช่วงปีพ.ศ.2538-2540 แนวโน้มของความไม่เท่าเทียมกันลดลงจาก 0.058 เป็น 0.002 ส่วนในปีพ.ศ. 2541-2545 มีแนวโน้มของความไม่เท่าเทียมกันเพิ่มขึ้นจาก 0.030 เป็น 0.077 ส่วนสาขาเกษตรกรรม มีแนวโน้มของความไม่เท่าเทียมค่อนข้างคงที่

จะเห็นได้ว่าจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีการกระจุกตัวของการผลิตอยู่ในสาขาบริการมากที่สุดและความไม่เท่าเทียมกันของสาขาบริการมีมากกว่าสาขาการผลิตอื่นอย่างเห็นได้ชัด ทั้งนี้ เนื่องจากจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีแหล่งท่องเที่ยวมากมาย ซึ่งทำให้มีนักท่องเที่ยวมาเป็นจำนวนมาก ทำให้มีรายได้ในสาขาบริการสูงที่สุด

ตารางที่ 5.9 ค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันระหว่างสาขาการผลิตภายในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ปี

พ.ศ. 2538-2545

จังหวัดแม่ฮ่องสอน	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	เฉลี่ย
สาขาเกษตรกรรม	-0.120	-0.121	-0.112	-0.120	-0.120	-0.124	-0.121	-0.120	-0.121
สาขาอุตสาหกรรม	0.058	0.109	0.002	0.030	0.026	0.052	0.058	0.077	0.048
สาขาบริการ	0.411	0.399	0.334	0.404	0.402	0.503	0.441	0.321	0.400

T_{P} เมื่อส่งออก	0.349	0.386	0.225	0.314	0.308	0.430	0.378	0.279	0.333
T_{WP} เมื่อส่งออก	0.008	0.009	0.005	0.007	0.007	0.010	0.009	0.006	0.007

ที่มา:

จากการคำนวณ

จากตารางที่ 5.10 แสดงค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันเฉลี่ยระหว่างสาขาการผลิตในเขตภาคเหนือตอนบน พบว่า สาขาการผลิตที่มีความไม่เท่าเทียมกันมากที่สุด คือ สาขาบริการ โดยมีค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันเฉลี่ยเท่ากับ 0.205 ซึ่งค่าที่ได้มีค่าเป็นบวก แสดงว่าสาขาบริการมีส่วนของรายได้สูงกว่ารายได้เฉลี่ย รองลงมาคือสาขาเกษตรกรรม โดยมีค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันเฉลี่ยเท่ากับ -0.087 ซึ่งค่าที่ได้มีค่าเป็นลบ แสดงว่า สาขาเกษตรกรรมมีส่วนของรายได้ต่ำกว่ารายได้เฉลี่ย ส่วนสาขาอุตสาหกรรมเป็นสาขาที่มีความไม่เท่าเทียมกันน้อยที่สุด โดยมีค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันเฉลี่ยเท่ากับ 0.075 ซึ่งค่าที่ได้มีค่าเป็นบวก แสดงว่าสาขาอุตสาหกรรมมีส่วนของรายได้สูงกว่ารายได้เฉลี่ย จากผลการศึกษานี้เป็นไปตามข้อสมมติฐานในการศึกษาที่ว่า การกระจายการผลิตภายในจังหวัดในสาขาบริการของภาคเหนือตอนบน จะมีความไม่เท่าเทียมกันมากกว่าสาขาการผลิตอื่นๆ

จะสังเกตได้ว่า จังหวัดส่วนใหญ่ในภาคเหนือตอนบน มีความเหลื่อมล้ำในการกระจายการผลิตในสาขาบริการสูงกว่าสาขาการผลิตอื่น ๆ ซึ่งได้แก่จังหวัดเชียงใหม่ , เชียงราย , พะเยา , แพร่ , น่าน , ตาก และแม่ฮ่องสอน ซึ่งส่งผลให้สาขาบริการเป็นสาขาการผลิตที่มีความไม่เท่าเทียมกันสูงที่สุดในภาคเหนือตอนบน โดยที่สัดส่วนของรายได้ในสาขาบริการสูงกว่ารายได้เฉลี่ยอย่างมาก

สาขาเกษตรกรรมเป็นสาขาการผลิตที่มีค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันเฉลี่ยสูงรองลงมาจากสาขาบริการ และมีค่าดัชนีเป็นลบ ซึ่งจะสังเกตได้ว่าในทุกจังหวัดมีมูลค่าการผลิตในสาขาเกษตรกรรมน้อยกว่าในสาขาการผลิตอื่นมาก เมื่อคำนวณค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันจึงได้ค่าเป็นลบ และห่างจากค่าศูนย์มาก ส่วนในสาขาอุตสาหกรรม พบว่ามีเพียงจังหวัดลำพูนและลำปางที่มีความไม่เท่าเทียมกันของการกระจายการผลิตในสาขาอุตสาหกรรมสูงกว่าสาขาการผลิตอื่น ๆ เนื่องจากทั้งสองจังหวัด มีมูลค่าการผลิตในสาขาอุตสาหกรรมสูงที่สุดในภาคเหนือตอนบน ส่วนในจังหวัดอื่น ๆ ความสำคัญของสาขาอุตสาหกรรมยังมีน้อย จึงทำให้ความเหลื่อมล้ำในการกระจายการผลิตในสาขาอุตสาหกรรมของภาคเหนือตอนบนมีน้อย

ตารางที่ 5.10 ค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันในแต่ละสาขาการผลิตของภาคเหนือตอนบน

สาขาการผลิต	ค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันเฉลี่ย
สาขาเกษตรกรรม	-0.087

สาขาอุตสาหกรรม	0.075
สาขาบริการ	0.205

ที่มา : จากการคำนวณ

จากตารางที่ 5.11 เมื่อพิจารณาค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันภายในจังหวัดในเขตภาคเหนือตอนบน ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2545 พบว่า ในทุกจังหวัดมีค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันภายในจังหวัดเป็นบวก ซึ่งแสดงถึงสัดส่วนของรายได้ของจังหวัดสูงกว่าสัดส่วนของประชากรผู้มีงานทำ และมีแนวโน้มของความไม่เท่าเทียมกันภายในจังหวัดลดลง จาก 0.165 เป็น 0.143 ซึ่งแสดงว่า การกระจายการผลิตภายในจังหวัดโดยรวมมีความเท่าเทียมกันมากขึ้น จังหวัดที่มีแนวโน้มของความไม่เท่าเทียมกันภายในจังหวัดลดลง ได้แก่จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย พะเยา น่าน แพร่ และแม่ฮ่องสอน ส่วนจังหวัดที่มีแนวโน้มของความไม่เท่าเทียมกันภายในจังหวัดเพิ่มขึ้น ได้แก่จังหวัดลำพูน ลำปาง และตาก ซึ่งจะสังเกตได้ว่าทั้ง 3 จังหวัดดังกล่าว เป็นจังหวัดที่มีมูลค่าการผลิตในสาขาอุตสาหกรรมสูงที่สุดในภาคเหนือตอนบน

ตารางที่ 5.11 ค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันภายในจังหวัดในเขตภาคเหนือตอนบน ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2545

ปี พ.ศ.	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	เฉลี่ย
T _{WP} ลำพูน	0.017	0.018	0.057	0.06	0.051	0.038	0.039	0.04	0.040
T _{WP} ลำปาง	0.026	0.035	0.026	0.041	0.024	0.025	0.033	0.034	0.030
T _{WP} เชียงใหม่	0.033	0.034	0.023	0.033	0.032	0.022	0.024	0.017	0.027
T _{WP} เชียงราย	0.027	0.027	0.031	0.027	0.018	0.025	0.022	0.013	0.024
T _{WP} พะเยา	0.016	0.017	0.018	0.008	0.007	0.007	0.009	0.006	0.011
T _{WP} น่าน	0.013	0.008	0.009	0.015	0.016	0.009	0.013	0.008	0.011
T _{WP} แพร่	0.016	0.011	0.011	0.012	0.006	0.008	0.009	0.008	0.010
T _{WP} ตาก	0.009	0.008	0.008	0.007	0.008	0.015	0.009	0.011	0.009
T _{WP} แม่ฮ่องสอน	0.008	0.009	0.005	0.007	0.007	0.01	0.009	0.006	0.007
T _{WP} ภาค	0.165	0.167	0.188	0.210	0.169	0.159	0.167	0.143	

ที่มา : จากการคำนวณ

จากตารางที่ 5.11 เมื่อพิจารณาค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันภายในจังหวัดของแต่ละจังหวัด โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย 8 ปี (พ.ศ.2538 – 2545) พบว่า จังหวัดที่มีความไม่เท่าเทียมกันภายในจังหวัดสูงที่สุดใน 3 อันดับแรก ได้แก่จังหวัดลำพูน ลำปาง และเชียงใหม่ โดยมีค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันภายในจังหวัดเฉลี่ยเท่ากับ 0.040 , 0.030 และ 0.027 ตามลำดับ ส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นจังหวัดที่มีความไม่เท่าเทียมกันภายในจังหวัดต่ำที่สุด โดยมีค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันภายในจังหวัดเฉลี่ยเท่ากับ 0.007

5.1.2 ผลการวิเคราะห์ความไม่เท่าเทียมกันของการกระจายการผลิตระหว่างจังหวัดในเขตภาคเหนือตอนบน (Between Province Inequality Index)

ผลการศึกษา พบว่า ค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมระหว่างจังหวัดภายในเขตภาคเหนือตอนบนโดยรวม มีค่าเพิ่มสูงขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2538 – 2540 ซึ่งเป็นช่วงก่อนวิกฤติเศรษฐกิจ ค่าดัชนีมีแนวโน้มของความไม่เท่าเทียมกันเพิ่มสูงขึ้นจาก 0.016 เป็น 0.037 ส่วนในปี พ.ศ. 2541 - 2545 ซึ่งเป็นช่วงหลังวิกฤติเศรษฐกิจ ค่าดัชนีมีแนวโน้มของความไม่เท่าเทียมกันลดลงเล็กน้อยจาก 0.050 เป็น 0.038

จากผลการวิเคราะห์ ค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมระหว่างจังหวัดภายในเขตภาคเหนือตอนบนโดยพิจารณาแต่ละจังหวัด พบว่า จังหวัดที่มีค่าดัชนีเป็นบวก ซึ่งแสดงว่าเป็นจังหวัดที่มีสัดส่วนของผลตอบแทนจากการผลิตมากกว่าสัดส่วนของประชากรผู้มีงานทำ ได้แก่ จังหวัดลำพูน เชียงใหม่ ลำปาง และตาก โดยมีค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันเฉลี่ย 8 ปี เท่ากับ 0.057 , 0.017 , 0.010 และ 0.003 ตามลำดับ จังหวัดที่ค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันมีค่าเป็นลบ ส่วนจังหวัดที่มีค่าดัชนีเป็นลบ ซึ่งแสดงว่าเป็นจังหวัดที่มีสัดส่วนของผลตอบแทนจากการผลิตน้อยกว่าสัดส่วนของ

ประชากรผู้มีงานทำ ได้แก่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน น่าน พะเยา แพร่ และเชียงราย โดยมีค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันเฉลี่ยเท่ากับ -0.003 , -0.008 , -0.010 , -0.012 และ -0.022 ตามลำดับ จังหวัดที่มีค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันเป็นลบ เมื่อพิจารณาถึงความไม่เท่าเทียมกันระหว่าง 9 จังหวัด พบว่า

จังหวัดลำพูนมีความไม่เท่าเทียมกันสูงที่สุดของจังหวัดที่มีค่าดัชนีเฉลี่ยเป็นบวกซึ่งมีค่าดัชนีเฉลี่ยเท่ากับ 0.057 รองลงมาคือจังหวัดเชียงใหม่ ลำปาง และตาก ตามลำดับ ซึ่งมีค่าดัชนีเฉลี่ยเท่ากับ 0.017 0.010 และ 0.003 ตามลำดับ ส่วนจังหวัดเชียงราย เป็นจังหวัดที่มีความไม่เท่าเทียมกันสูงที่สุดของจังหวัดที่มีค่าดัชนีเฉลี่ยเป็นลบซึ่งมีค่าเท่ากับ -0.022 รองลงมาคือจังหวัดแพร่ พะเยา น่าน และแม่ฮ่องสอน ตามลำดับ ซึ่งมีค่าดัชนีเฉลี่ย เท่ากับ -0.012 , -0.010 , -0.008 และ -0.003 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาแนวโน้มของค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันของแต่ละจังหวัดในช่วงปี พ.ศ. 2538-2545 พบว่า ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 จังหวัดที่มีค่าดัชนีเป็นบวก จะมีแนวโน้มของความไม่เท่า

เทียมกันเพิ่มสูงขึ้น แต่ในช่วงปี พ.ศ.2540-2541 ค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันจะมีค่าลดลง เนื่องจากวิกฤติเศรษฐกิจ และจากนั้นจะมีค่าเพิ่มสูงขึ้นเล็กน้อย ส่วนจังหวัดที่มีค่าดัชนีเป็นลบ แนวโน้มของความไม่เท่าเทียมกันค่อนข้างคงที่ ตลอดช่วง 8 ปี ดังแสดงในตารางที่ 5.12

ตารางที่ 5 . 12 ค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันระหว่างจังหวัดของภาคเหนือตอนบน (Between Province Inequality Index : T_{BP}) ปี พ.ศ.2538-2545

ปี พ.ศ.	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	เฉลี่ย
T_{BP} ลำพูน	0.011	0.013	0.064	0.088	0.066	0.095	0.070	0.066	0.057
T_{BP} เชียงใหม่	0.035	0.036	0.016	0.016	0.008	0.006	0.006	0.020	0.017
T_{BP} ลำปาง	0.014	0.018	0.014	0.005	0.008	0.003	0.012	0.006	0.010
T_{BP} ตาก	0.002	0.002	0.001	0.000	0.002	0.004	0.006	0.004	0.003
T_{BP} แม่ฮ่องสอน	-0.002	-0.003	-0.003	-0.003	-0.003	-0.003	-0.003	-0.003	-0.003
T_{BP} น่าน	-0.006	-0.007	-0.008	-0.009	-0.007	-0.010	-0.010	-0.009	-0.008
T_{BP} พะเยา	-0.010	-0.009	-0.010	-0.010	-0.008	-0.010	-0.011	-0.010	-0.010
T_{BP} แพร่	-0.011	-0.011	-0.012	-0.014	-0.012	-0.012	-0.012	-0.012	-0.012
T_{BP} เชียงราย	-0.018	-0.022	-0.024	-0.024	-0.020	-0.023	-0.020	-0.024	-0.022
T_{BP} ภาค	0.016	0.019	0.037	0.050	0.033	0.051	0.038	0.038	0.033

ที่มา : จากการคำนวณ

หมายเหตุ : ค่าเฉลี่ย คำนวณจากค่าเฉลี่ยของผลรวมของข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์ค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันของแต่ละจังหวัดใน 8 ปี (ปี พ.ศ.2538-2545)

5.1.3 ผลการวิเคราะห์ความไม่เท่าเทียมกันของการกระจายการผลิตของภาคเหนือตอนบน (Upper North Region Inequality) ในปี พ.ศ. 2538 – 2545

การวิเคราะห์ในหัวข้อนี้เป็นการวิเคราะห์ความไม่เท่าเทียมกันของการกระจายการผลิตของภาคเหนือตอนบน โดยเป็นการรวมเอาความไม่เท่าเทียมกันภายในจังหวัดและความไม่เท่าเทียมกันระหว่างจังหวัดเข้าด้วยกัน

จากตารางที่ 5.13 พบว่าความไม่เท่าเทียมกันของการกระจายการผลิตของภาคเหนือตอนบน ในปี พ.ศ. 2538-2541 ซึ่งเป็นช่วงก่อนวิกฤติเศรษฐกิจและเศรษฐกิจมีการขยายตัวสูง ค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น จาก 0.181 เป็น 0.260 แต่ในช่วงปี พ.ศ. 2542 – 2545

ซึ่งเป็นช่วงหลังวิกฤติเศรษฐกิจและเศรษฐกิจอยู่ในช่วงตกต่ำ ค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันของภาคเหนือตอนบนมีแนวโน้มลดลงเล็กน้อยจาก 0.202 เป็น 0.181

เมื่อพิจารณาแหล่งที่มาของความไม่เท่าเทียมกัน พบว่า ความไม่เท่าเทียมของภาคเหนือตอนบนเกิดจากสาเหตุความไม่เท่าเทียมกันภายในจังหวัด ซึ่งมีสัดส่วนเฉลี่ย ร้อยละ 83.21 ส่วนอีกร้อยละ 16.79 เกิดจากสาเหตุความไม่เท่าเทียมกันระหว่างจังหวัด ซึ่งจะเห็นได้ว่า ในแต่ละสาขาการผลิตภายในจังหวัดมีความเหลื่อมล้ำในการกระจายการผลิตสูง โดยเฉพาะในสาขาบริการซึ่งในหลายจังหวัดในเขตภาคเหนือตอนบน มีความเหลื่อมล้ำในการกระจายการผลิตในสาขาบริการสูงที่สุด จึงมีผลทำให้ความไม่เท่าเทียมภายในจังหวัดของภาคเหนือตอนบนมีค่าสูง ส่วนความไม่เท่าเทียมระหว่างจังหวัดในเขตภาคเหนือตอนบน มีค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันที่ค่อนข้างต่ำและค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันที่วิเคราะห์ได้มีค่าไม่แตกต่างกันมากนักแสดงว่า ในแต่ละจังหวัดมีการกระจายการผลิตที่ใกล้เคียงกันและมีความไม่เท่าเทียมค่อนข้างต่ำ กล่าวคือ ไม่มีจังหวัดใดที่มีความเจริญสูงแตกต่างจากจังหวัดอื่นๆ มากนัก จึงทำให้เมื่อวัดค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันระหว่างจังหวัดแล้ว จึงได้ค่าที่ใกล้เคียงกันและมีค่าต่ำ

ตารางที่ 5.13 ค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันของการกระจายการผลิตของภาคเหนือตอนบน (Upper North Region Inequality Index) ในปี พ.ศ. 2538 – 2545

ปี พ.ศ.	T_{WP}	%	T_{BP}	%	$T_{ภาค}$
2538	0.165	91.41	0.016	8.59	0.181
2539	0.167	90.03	0.019	9.97	0.186
2540	0.188	83.41	0.037	16.59	0.225
2541	0.210	80.83	0.050	19.17	0.260
2542	0.169	83.70	0.033	16.30	0.202
2543	0.159	75.82	0.051	24.18	0.210
2544	0.167	81.38	0.038	18.62	0.205
2545	0.143	79.09	0.038	20.91	0.181
เฉลี่ย		83.21		16.79	

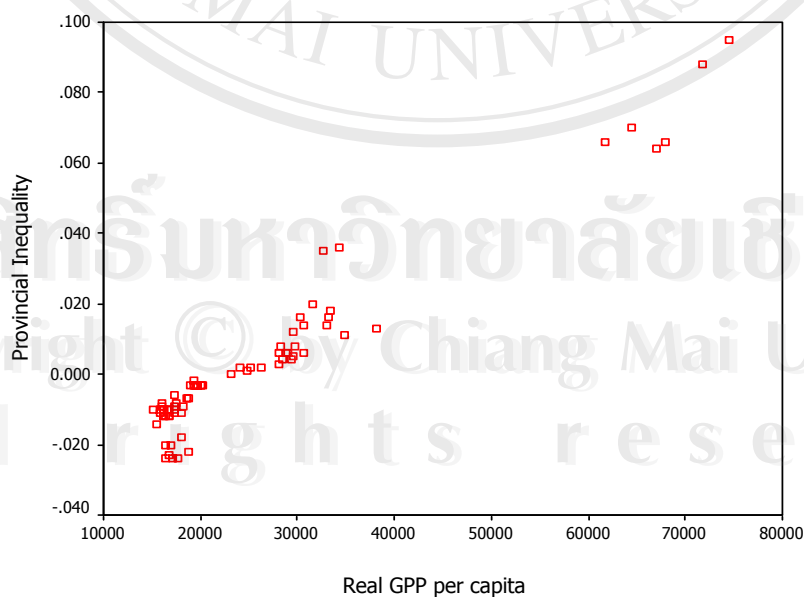
ที่มา : จากการคำนวณ

5.2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันของจังหวัดกับมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดเฉลี่ยต่อหัวของจังหวัดในเขตภาคเหนือตอนบนในช่วงปี พ.ศ. 2538-2545

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันของจังหวัดกับมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดเฉลี่ยต่อหัวของจังหวัดในเขตภาคเหนือตอนบน ได้ทำการวิเคราะห์จากกราฟความสัมพันธ์และการหาสมการถดถอยเชิงเส้น (Simple Linear Regression) ผลการศึกษาเป็นดังนี้

จากกราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีความไม่เท่าเทียมกันของจังหวัดในเขตภาคเหนือตอนบนกับมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดเฉลี่ยต่อหัวของทุกจังหวัดในเขตภาคเหนือตอนบน ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2545 แสดงให้เห็นว่า จังหวัดที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดเฉลี่ยต่อหัวต่ำ จะมีความไม่เท่าเทียมกันน้อยกว่าจังหวัดที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดเฉลี่ยต่อหัวสูงกว่า เมื่อพิจารณาโดยรวมแล้ว พบว่าจังหวัดส่วนใหญ่ในภาคเหนือตอนบน มีมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดเฉลี่ยต่อหัวค่อนข้างต่ำและกระจุกตัวอยู่ในเกณฑ์ต่ำเป็นส่วนใหญ่ มีเพียงบางจังหวัดเท่านั้นที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดเฉลี่ยต่อหัวอยู่ในเกณฑ์สูง ซึ่งส่งผลต่อความไม่เท่าเทียมของจังหวัดนั้นมีค่าสูงตามไปด้วย ดังแสดงใน

รูป 5.1

รูปที่ 5.1 กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีความไม่เท่าเทียมกันของจังหวัดในเขตภาคเหนือตอนบนกับมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดเฉลี่ยต่อหัว (Real GPP per Capita) ของทุกจังหวัดภายในเขตภาคเหนือตอนบน ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2545

เมื่อทำการวิเคราะห์โดยการหาสมการถดถอยเชิงเส้น (Simple Linear Regression) ระหว่างค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันของจังหวัดกับมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดเฉลี่ยต่อหัวในราคาคงที่ ปี 2531 ของทุกจังหวัดในเขตภาคเหนือตอนบน ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2545 ผลที่ได้จากการประมาณค่าเป็นดังนี้

สมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีความไม่เท่าเทียมกันของจังหวัดในเขตภาคเหนือตอนบนกับมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดเฉลี่ยต่อหัว (Real GPP per Capita) ของทุกจังหวัดภายในเขตภาคเหนือตอนบน คือ

$$T_{BPI} = -0.0408 + 1.712 \cdot 10^{-6} GPP_i \quad \dots \dots \dots (1)$$

(-26.300)*** (32.732)***

$R^2 = 0.939$ Adjusted $R^2 = 0.938$ $n = 72$ $F = 1071.358$

ตัวเลขในวงเล็บ คือค่า t-statistics

*** แสดงระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

โดยที่

T_{BPI} = ค่าดัชนีความไม่เท่าเทียมกันระหว่างจังหวัดของจังหวัดที่ i ในเขตภาคเหนือตอนบน ในช่วงระยะเวลา 8 ปี (ปี พ.ศ. 2538-2545)

GPP_i = มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดเฉลี่ยต่อหัว ในราคาคงที่ ปี 2531 ของจังหวัดที่ i ในเขตภาคเหนือตอนบนในช่วงระยะเวลา 8 ปี (ปี พ.ศ. 2538-2545)
หน่วย: บาทต่อปี

จากสมการที่ 1 ผลที่ได้จากการประมาณค่า ได้ค่า Adjusted $R^2 = 0.938$ และค่า t-statistics = 32.732 แสดงให้เห็นว่า มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดเฉลี่ยต่อหัวแท้จริงมีความสัมพันธ์กับดัชนีความไม่เท่าเทียมกันของจังหวัดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 โดยความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดเฉลี่ยต่อหัวเพิ่มขึ้น 1 บาทต่อปี มีผลทำให้ดัชนีความไม่เท่าเทียมกันของจังหวัดเพิ่มขึ้นเท่ากับ $1.712 \cdot 10^{-6}$ จากความสัมพันธ์ที่ได้จากการประมาณค่านี้ แสดงให้เห็นว่า จังหวัดที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดเฉลี่ยต่อหัวในระดับสูง จะมีความไม่เท่าเทียมกัน

มากกว่าจังหวัดที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดเฉลี่ยต่อหัวต่ำ ซึ่งเป็นไปตามข้อสมมติฐานในการศึกษาตามทฤษฎีของ Kuznets (1955) ที่ว่า ในระยะแรกของการพัฒนาเศรษฐกิจ ความไม่เท่าเทียมกันของการกระจายรายได้มีแนวโน้มที่จะเพิ่มสูงขึ้น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved